

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOYS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrasats 20 céntims

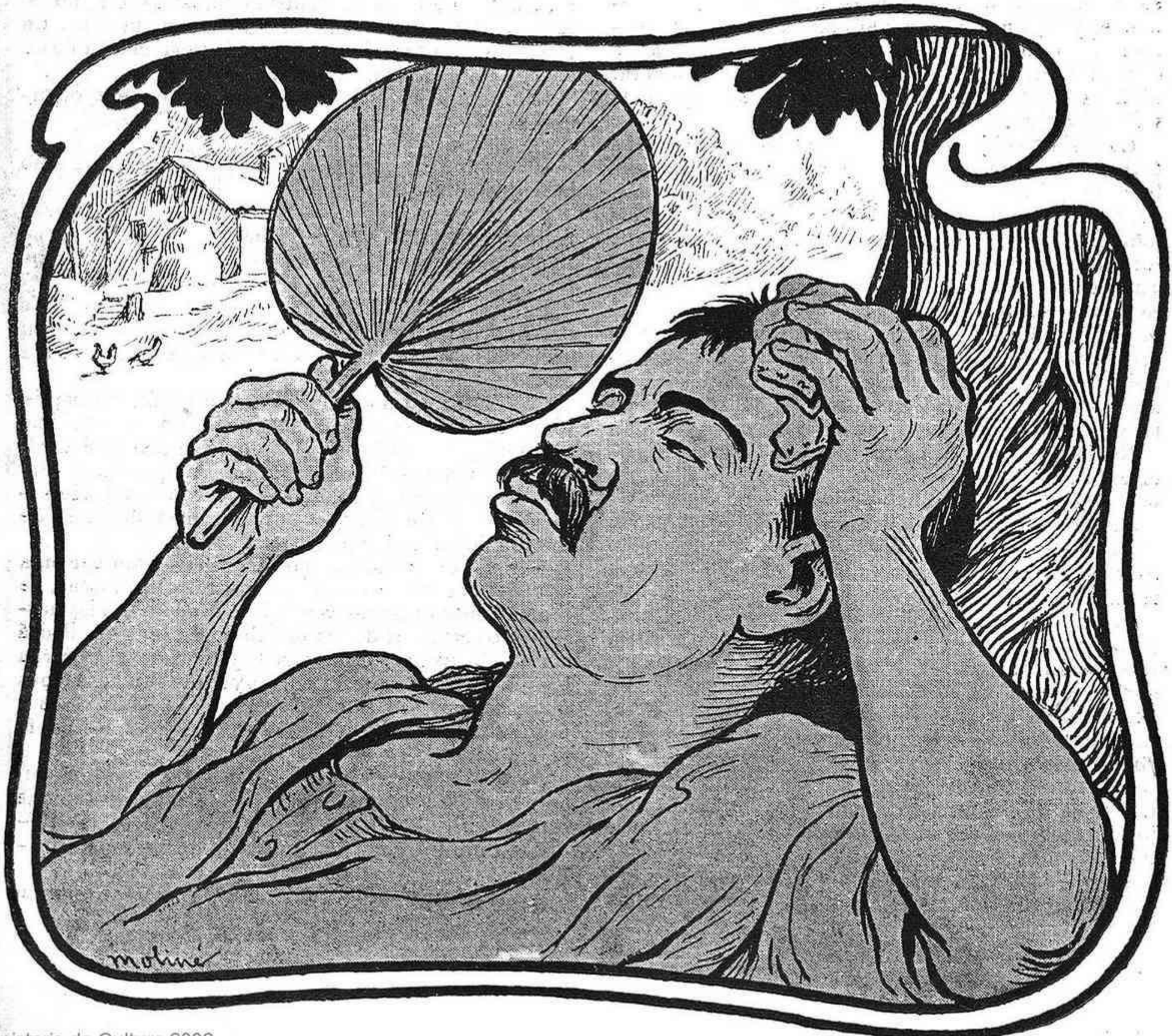
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NUM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fera de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

LIQUIDACIÓ GENERAL

CRONICA

INVENCIONS TRASCENDENTALS

Ja va dirho l' autor de no sé quina sarsuela:

«Hoy las ciencias adelantan
que es una barbaridad.»

Aquí tenen sino als metjes; ja no 'ls falta mes que descobrir un sistema, un ingredient ó un medi qualsevol per desarmar á la Mort, reduhintla á la impotencia. Que un día ó altre arribarán á conseguirho no 'ls en cápiga cap dupte: si ab palla y temps maduran las nespras, ab such de cervell y moltas probaturas, vostés veurán—si es que hi arriban á temps—com la vida humana acabarà per ser eterna.

La qüestió es trobar l' embocadura.

L' abat Kneipp la va buscar posant en planta la cura de l' aygua. A molts malalts va curar á copia de remullaments y de humitats... No obstant, quan va venir l' hora no hi va haver remey per ell. La Mort va dir:—M' havia pres de las urpias á molts sers que ja eran meus; pero ell no s' ha pogut escapar... Aquí 'l tenfu extés é inmóvil. Passeune aygua.

No sent, per lo vist, l' aygua per sí sola un agent de curació infalible, ara ha sortit un doctor alemany preconisant un nou sistema que promet resultats inmillorables. Quan menos als espanyols, en los actuals moments, ens vé, que ni que l' haguessen inventat expressament per nosaltres. Ja ho anirán veient, conforme 'ls ho expliqui.

Se tracta de combatre un sens fí de dolencias essencialment modernas, com la neurastenia, l' astenisme, y algunas otras pel mateix istil que resideixen en lo sistema nerviós, sempre propens á desequilibrarse... ¿y no saben de quina manera? Molt senzillament: tornant á la vida salvatge, á la vida primitiva.

Lo malalt subjecte á tractament ha de resignarse á viure nú de pei á pel, sense vestits ni calsat, rebent de primera má 'ls ardors del sol, las caricias del vent, las mullenas de las plujas. D' aquesta manera diuhen que la pell s' enforteix, que 's retrempa tot l' organisme. Lo ser humá mes débil y decaygut, se sent completament regenerat després de viure algun temps á l' intemperie, sense enfartechs que mortifiquin lo seu cos, sense calsat que oprimeixi 'ls seus peus. La vida que feyan Adam y Eva en lo paradís, avants de pecar, es la que fan los malalts en alguns sanatoris establerts á la vora del mar Adriático, y diuhen que 'ls hi va admirablement.

No sé si per allá hi haurá com aquí alguna Associació de pares de familia, empenyada á vetllar per la moral y l' decoro dels individus. En aquest cas no 'ls arrendo la ganancia als pacients que buscan la salut corrent per aquells terrenos cuberts sols de grans pinedas. ¡Oh y la fulla de pi que no tapa res!...

Si 'l sistema va cundint, y dona 'ls resultats propicis que se 'n esperan, quí al cap de vall pagarà la festa serán los sastres, las modistas, los sabaters y sombrerers. ¿Cóm se las compondrán per viure si la gent la dona en anar pel món com els nostres primers pares. Los confeccionadors de vestits ¿de qué farán mánegas?

La falta de medis per viure constituheix també una malaltia de funestos resultats, com que la major part de las vegadas termina ab la mort... per tam.

No obstant, si bé ho consideran, si tenen una mica de filosofia, en la práctica del mateix sistema

trobarán la seva salvació. Aixís com se diu que 'ls mals de la llibertat ab la mateixa llibertat se curan, també 'ls inconvenients de no poderse guanyar la vida 's curarán anant despullats com los demés mortals.

—Pero ¿qué menjarán?—preguntarán vostés.

—De menjar ray, may ne falta. En últim extrém podrán pasturar, y ab aixó acabarán de perfeccionar un sistema curatiu que te per base retornar á las delicias de la vida primitiva.

* * *

Lo mes bonich, es que 'ls espanyols en massa estén en camí de medicarnos per aquest nou sistema.

Qualsevol diria que 'ls governs, decidits en deixarnos sense camisa, s' han posat d' acort ab lo doctor alemany que l' ha inventat.

No trobará aquest bon senyor uns partidaris mes entussiastas qu' ells de las sevas teorías, ni mes resoltos á posarlas en planta, fent obligatoria la práctica de las mateixas á la majoria dels ciutadans de la nació.

Espanya entera, dintre de poch temps, quedarà convertida en un inmens sanatori, per l' istil dels que ja funcionan en las voras del Adriático. La multiplicat dels tributs y de las cargas que abruma á tothom produhirán necessariament aquest efecte. En Puigcerver, á coneixer una mica millor l' índole del carácter nacional, hauria hagut de fer posar en vers los seus decrets, adornarlos ab alguns números de música sense descuidarse l' indispensable marxa de Cádiz, y publicarlos en la *Gaceta* sota un títul de sarsuela xica, com per exemple: «*A desnudarse tocan.*»

De aquesta manera, sense deixar de pagar tribut als gustos de la nació, hauria demostrat, que no está Espanya tan atrassada com alguns suposan. En procediments terapichs quan menos se coloca de un sol cop, al davant de totas las nacions.

¿No tenim motius d' estarne plenament orgullosos?

Utilísemla la ciencia moderna, que ella será sino la nostra salvació, 'l nostre consol.

¿Volen que 'ls dongui compte de un altre invent no menos notable que l' anterior, y que 'ls espanyols, millor que ningú, estén en lo cas de aprofitar?

Fill es també del cacúmen de un alemany y 's presta á experiencias per demés curiosas. Al seu costat los famosos raigs X venen á ser una troballa molt rudimentaria.

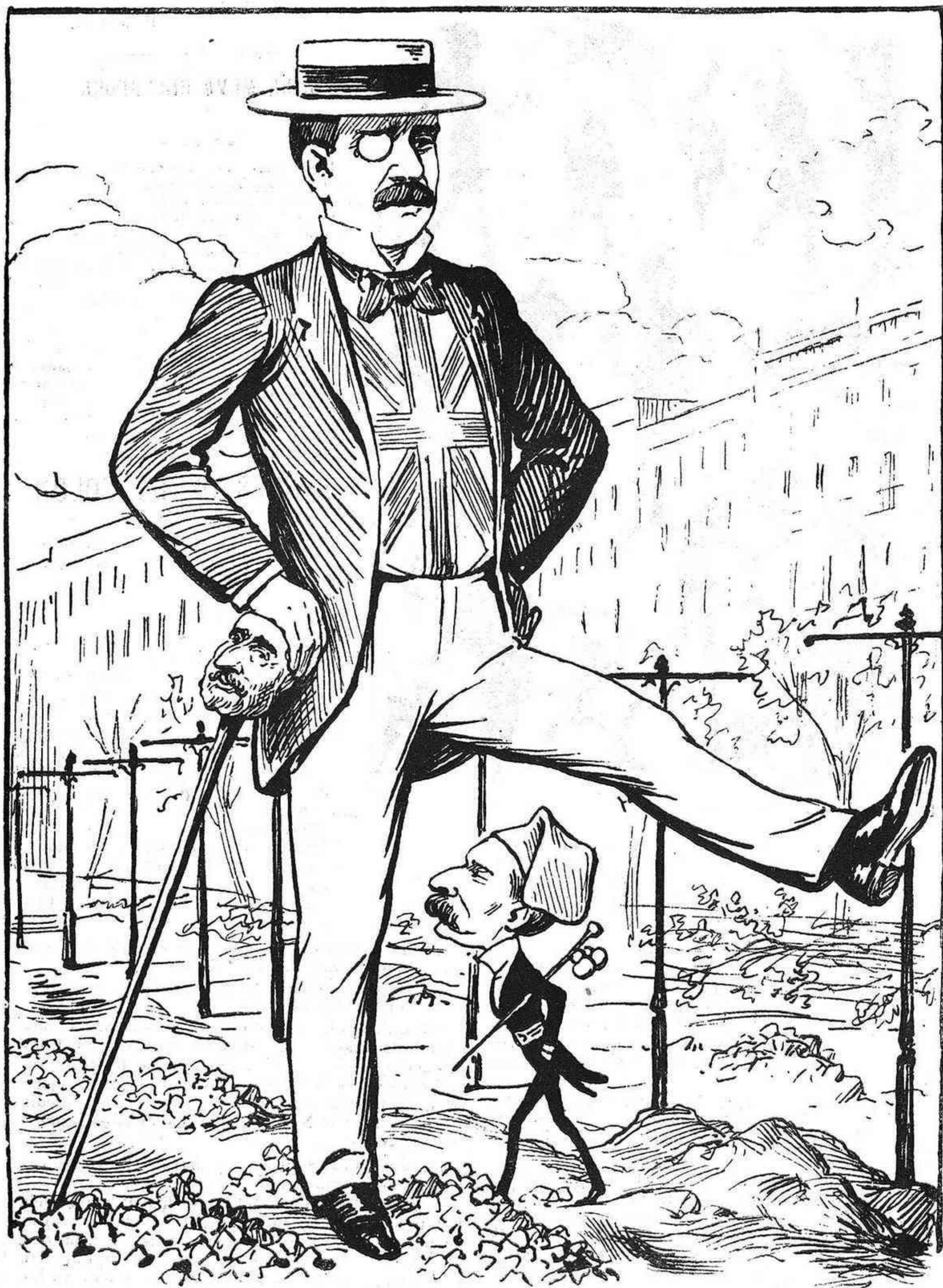
Consisteix en un canonet unit á un fil, susceptible á introduhirse per la boca, com una sonda fins al interior del estómach. Un cop á dintre, per medi de una corrent eléctrica 'l canonet adquireix condicions lluminosas, y l' home subjecte á la experimentació queda convertit en una especie de cuca de llum. ¿Volen major maravella?

L' inventor de aquest nou medi de iluminar una part del cos que fins ara havia estat á las foscas, se promet obtenir grans ventatjas respecte al diagnóstich y tractament de las malalties de ventrell. Podrá ser que 'n tregui algún partit, y molt ho celebrarán los pacients de aquesta entranya que si no es la mes noble del cos humá, es sens dupte la qu' exerceix una influencia mes decisiva en tots los actes de la vida moderna.

Pero además de aixó, aquí á Espanya, millor qu' en cap altre país del mon (en aquestas invencions está escrit qu' hem de ser sempre privilegiats) tindrà la llum interna, una aplicació de verdadera utilitat.

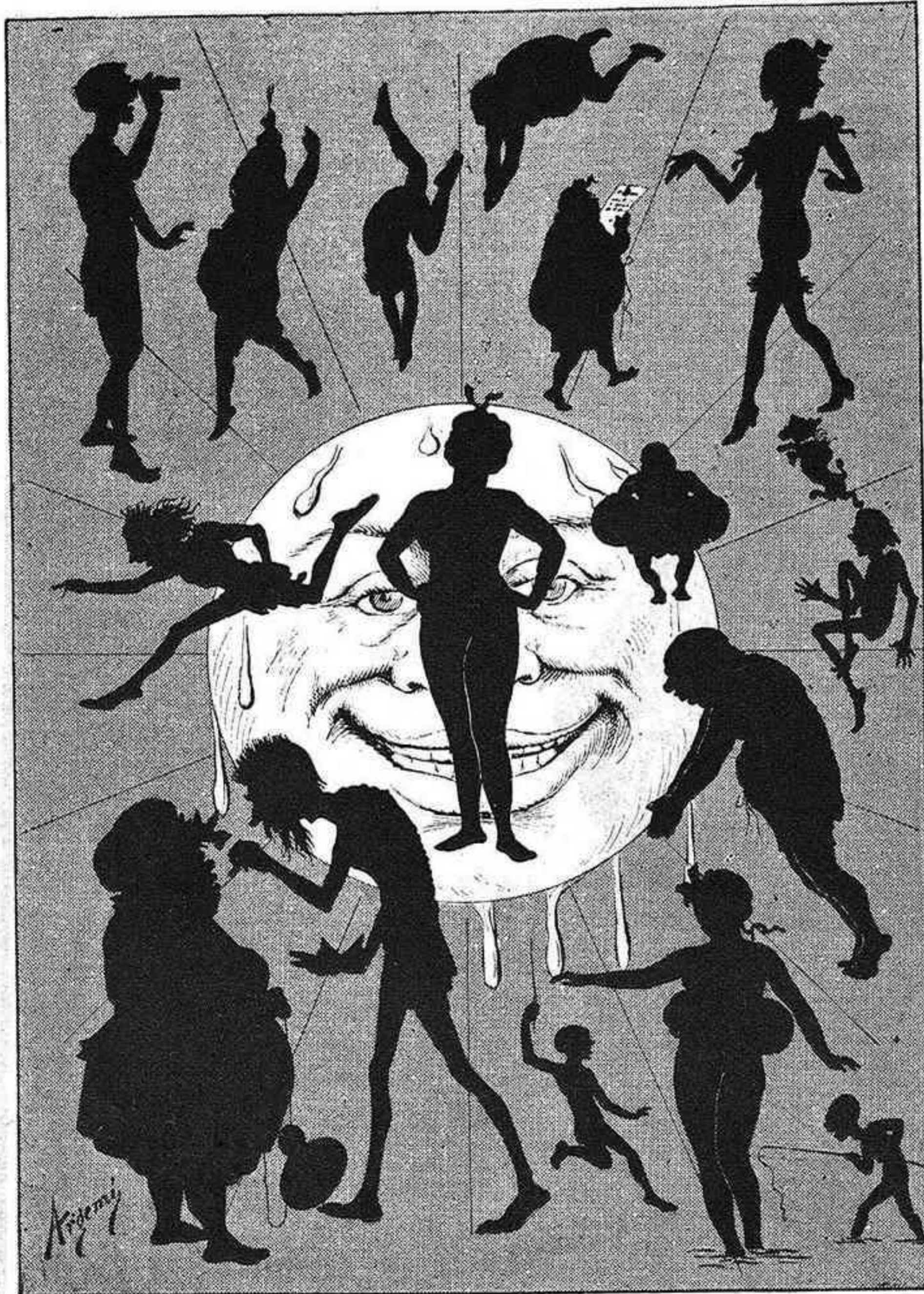
Aixís per exemple ¿qu' es lo que no trobarém

L' INGLÉS DEL TRANVÍA

Morris I,
Conquistador de Barcelona.

¡AL AIGUA!

Quan el sol fa de las sevas,
ja ho sabém de tots los anys;
per lliurarnos de sas furias
lo únich remey son els banys.

dintre del cos de alguns individus qu' exerceixen lo càrrech de regidors? Engrunas de la renda de consúms, píltrafas dels drets d' escorxadors, tota mena de substancies alimenticias de las plassas mercats, y altres cent objectes per l' istil que constitueixen l' aliment predilecte de molts dels que se sacrifican desempenyant un càrrech amohinós y gratuhit.

Anant mes amunt, entre 'ls polítichs que han desempenyat funcions á Ultramar ¡quín dipòsit de guayaba cubana y de morisqueta filipina no hi trobaríam!

Y arribant fins al incomparable D. Práxedes ¡quina reconada mes colossal de aliments guisats en totas las cuynas y amanits ab totas las salsas!... Vitos rrojans de una gran cohissor revolucionaria; arrós á la setembrina, macarrons á la italiana, garrofas de Sagunto y pastels, molts pastels, una inmensitat de pastels verdaderament inverossimil.

Aixís, coneixent lo que te ficat dintre del estómach, res mes fácil que acertar ab un bon remey. Una gran purga y un llarch dejuni.

Ab la primera salvarían al malalt.
Y ab lo segón evitaríam tal vegada
la ruína d' Espanya.

P. DEL O.

A LA MEVA BALLADORA

—SONET—

Lo dalit may acabas per ballar
lo vals, l' americana, 'ls rigodons,
lo schotis, ó la polca á saltirons,
ó bé 'ls llanseros; res te fa aturar,
mentres tinguis las camas per brincar:
fins jo crech, y no son suposicions,
que hasta has ballat l' airo's ball de bas-
[tons
perque es ball á propòsit per saltar.
Ets una balladora empedernida;
ets una sarauhista molt trempada
que de segur t' hauré d' engegá á dida,
puig jo 'm canso y tú may estás cansada.
Ja ho veig que ballas més, que mes de
[quatre,
pero no ballas tant... com el meu catre.

XANIGOTS.

LOS RESTOS DE COLÓN

Aquí podrém no tenir pa, ni diners,
ni sentit comú ni molts altres *artí-
cles* de primera necessitat; pero ¿ga-
nas de barallarnos y tirarnos los
trastos pel cap per qualsevol tonter-
ría? ¡Vaya si 'n tenim! No crech
pas que may se 'ns acabin.

Es ja una especie de deber tradi-
cional. Lo primer que fa l' espanyol
cada dematí al saltar del llit, es mos-
segarse 'l llabi inferior, plantar la
vista al sostre y posarse á pensar:

—¿Ab qui 'm disputaré avuy?
¿Quín pretext podré agafar per armar
bronquina?

Próxima á acabarse la guerra d'
Ultramar, que tan cara 'ns costa y
tant hauría d' haver contribuít á
escarmentarnos, ja 'ns estém prepa-
rant per comensar unas altras ba-
rallas.

¿Motiu? Los restos del pobre Cristofol Colón, que
avuy reposan tranquilament á América.

Un diari, valenciá, si no m' equivoco, va ser lo
primer en alzar la llebra.

—Liquidada la qüestió de Cuba—va dir—y ter-
minada la missió d' Espanya en aquells mars, l' úl-
tim acte que allá realisi la nostra rassa ha de ser re-
cullir los ossos de Colón y portarlos aquí, á la ter-
ra que fou sa segona patria y que li doná medis
pera descubrir lo Nou món del qual avuy estém des-
pedintnos.—

La idea va caure de peus y aixecá una verdadera
tempestat d' aplausos.

—¡Es veritat!—deya tothom:—Quedi Cuba pels
Estats-Units, quedí pels mambissos, las gloriosas
despullas del gran genovés no poden permaneixe
allí. Ni 'ls nort-americanos, després de lo que han
fet, son dignes de possehir las, ni 'ls cubáns poden
pensar en guardarlas sense que la cara 'ls caygui á
trossos.—

Era una decisió unánime é irrevocable:

—Los ossos del que doná América á España, sols á España perteneixen.

Potser, pensantho fredament, lo mes just y equitatíu hauría sigut enviarlos á Génova, acompanyats d' una carta al *síndaco* de la ciutat, que ab tota senzillés vingués á dir:

—«Aquí va aixó: Vos ho torném, pregantvos que 'ns perdonéu lo mal us que n' hem fet.»

Pero com España fredament may pensa res, s' aferrá á l' idea nascuda en las riberas del Turia y acordá que 'ls restos mortals del navegant genovés havían de venir aquí y quedarse en terra espanyola.

Y... ara comensan las barallas.

¿Quina població d' Espanya 'ls ha de guardar?

Totas se consideran dignas y mereixedoras d' aquest honor. La que més y la que menos es noble, immortal, dos ó tres vegadas heroyca y excelentíssima en tots sentits. ¿Per qué negar á cap d' ellas lo consol de custodiar las sagradas reliquias; símbol y recort del nostre colossal imperi americá?

La Rábida, no obstant, pretent alegar millors drets que cap altra població.

—Aquí—diu—trobá Colón lo primer apoyo: aquí ha de trobar lo descans etern.—

Granada califica de artificiosa aquesta argumentació, y opina que 'ls ossos del descubridor d' América perteneixen de dret á la ciutat dels *cármens*.

—¿No va ser aquí—exclama—ahont se prepará y negociá la gegantina empresa de la conquista de las Indias? ¿No fou aquí ahont Colón buscá á la reyna, enllasant, per providencial designi, l' acabament de la dominació morisca y 'ls comensament de la era americana?—

Pero, Sant Fernando, que posseheix un panteón de marinos ilustres, intervé en la polémica, dihent ab molta naturalitat y no escassa lógica:

—¿Qué mes senzill que portarlos aquí 'ls restos de Colón? ¿No era ilustre? ¿No era marino? ¿No tinch jo un lloch, destinat cabalment á aquest objecte?... Nada: aquí desseguida, y fora gastos nous, que ara no estém per disbauzas.—

De cop salta Barcelona, y recordant que 'l descubridor del Nou mon desembarcá en lo seu port al tornar del primer viatge, y alegant, además, que cap mes població d' Espanya li ha alsat un monument tan bonich y tan car, reclama per ella l' honor de guardar las despullas del atrevit genovés.

Y darrera vé Madrit, y apoyantse, per cert ab molta gracia, ab alló de que «qui 's menja la carn s' ha de quedar ab els ossos», demana per ella 'ls de Colón.

Y 'ls demana Sevilla, y 'ls vol Cádiz, y 'ls exigeix Huelva, y tothom crida y ningú s' entén, y aixó amenassa acabar com lo rosari de l' Aurora.

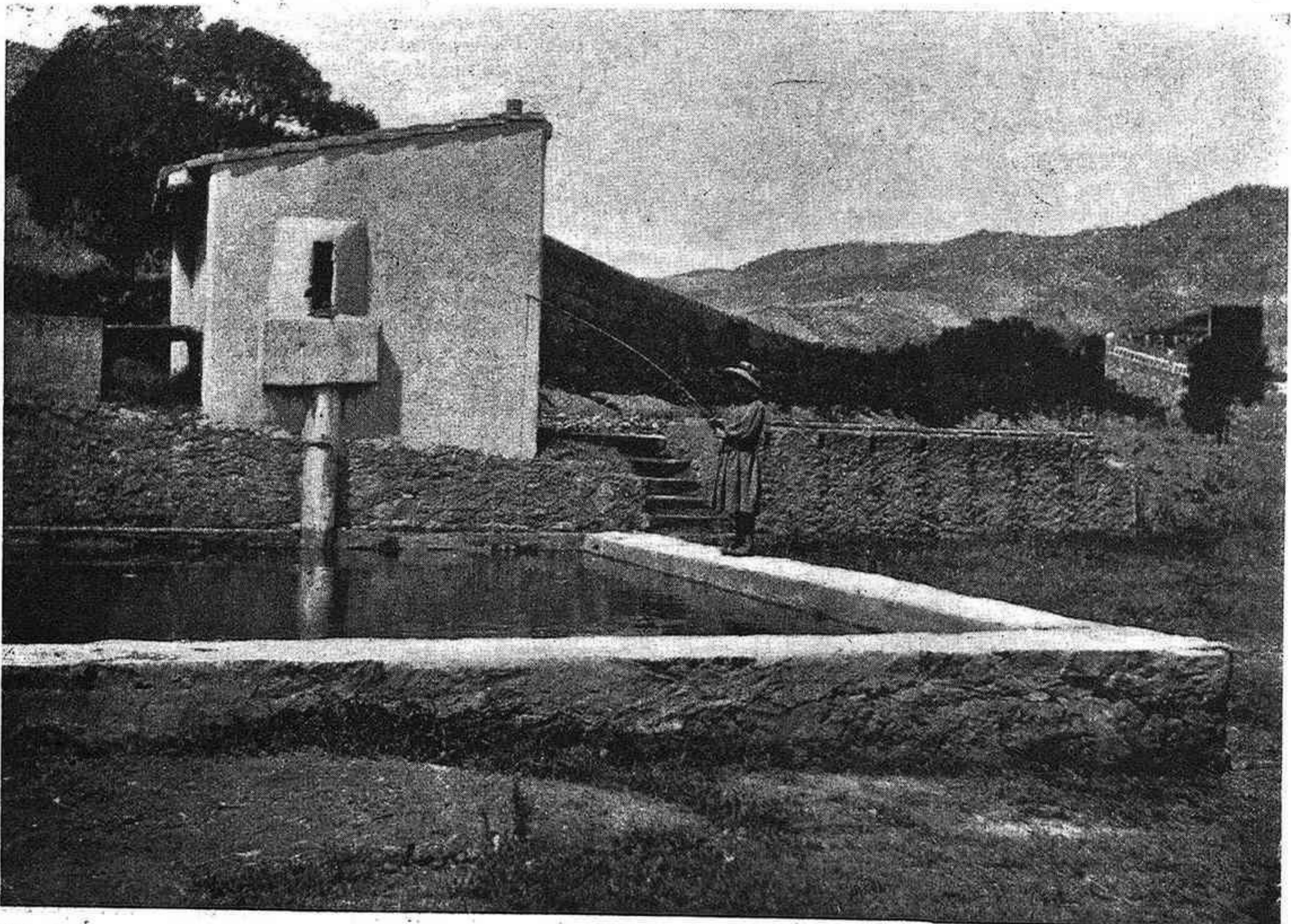
¿Qui té rahó, d' aquests pretendents? Tots.

Madrid mereix guardar las disputadas cenizas, y ho mereix Barcelona, y ho mereix Huelva, y Sevilla, y S. Fernando, y la Rábida, y Granada, y Zaragoza y 'l Bruch... y tots los pobles y pobllets de la nació espanyola.

Pero com, á pesar de las tentativas fetas, Colón encare no es sant, y per lo mateix no es possible contentar á tantas localitats donant un osset á cada una, crech que 'l conflicte no 's pot resoldre sino d' una manera.

¿Cóm?

CATALUNYA PINTORESCA

Arenys de Munt.

NOTAS DE LA PLATJA

—Avuy hi ha poch jovent. No deu ser dia de moda.

—Agafis fort, que aixó es molt relliscós.

—Y si ara venia una tintorera?

—Pues... li diriam que no tenim res per tenyir.

Rifant los restos del gran genovés, y la població que surti favorescuda per la sort, aquella 'ls guardarà.

No se 'n burlin.

Com á final y resúm del actual daltabaix ¿qué mes adequat que una *rifada*?

A. MAROH.

À UNA BANYISTA

Dedicat á mon cusi Antón Piñol.

Perdona Genoveva
si avuy no 'm veus quan vagis á banyarte
y deixam explicarte
tot lo qu' estich patint per culpa teva.
Conseqüencias d' un bany de dugas horas
per contemplar tas firmas seductoras.

Sortint de l' «Astillero»,
nadant per sobre de la mar tranquila
lleuger com una anguila
y resguardat del sol per un sombrero
de palla, al cap d' un rato sense pena
me presentava frente á «La Sirena».

Tú que esperantme estavas
vas sortir á *alta mar* ab molts apuros,
y ab l' ajuda d' uns suros
poch á poch afanyosa t' acostavas;
mentres jo en direcció de tú venia
y per fi entre mos brassos t' extrenyia.

De petons y abressadas
entussiasmat, á mils vareig donarten;
y fins que vas anarten
vas correspondre ab ansias ben marcadas.
Mes si hasta aquell moment vaig divertir-me
iquan vaig sufrir després al 'ná á vestirme!

Primé una *tintorera*
se 'm volia menjar; salvant ma vida
tirantli desseguida
lo sombrero de palla cap enrera
y mentres tant lo peix lo mastegava,
jo aprofitava 'l temps y m' allunyava.

Mes tart ¡ay! va agafarme
un pop molt gros, tota la cama esquerra
y per arribá en terra
prou sé jo los traballs que va costarme,
puig quan venian grossas las onadas
d' aygua anava engullint fortas glopadas.

L' aygua de mar beguda
remogué lo meu cos y ¡quí ho diria!
no estich quiet tot lo dia
buscant inútilment la clau perduda;
y débil y extenuat, al llit m' estiro,
mes sento mal de ventre y 'm regiro.

Detesto 'ls banys d' onatge
y no 'n vuy pendre més; la gent tranquila
també pren banys de pila,
exposarse pel mar fa molt salvatge.
Un cop estigi bó nena encisera
¿voldrás venir á dintre una banyera?

Igual qu' un matrimoni
(que l' any que vé ho serém) ab gran deencia,
carregats d' ignocencia,
al quarto 'ns banyarém. Deu ens perdoni.
No estich per engullí aygua. En las banyeras
no hi ha perill de pops ni tintoreras.

AMADEO DORIA.

SOBRE 'L BOMBARDEIG....

EN LA DELICIOSA

Entre beatas ... mes ó menos averiadas

—Per mí ja poden comensar quan vulgan, senyora Pona: si Deu nostre Senyor permet aquesta nova desgracia, lo qu' es á mí m trobará ben neta de pecat.

EN PERO-GRULLO, Á LA TORRE

— Aixó es lo únich que 'm conforta, y per lo qual també cada día faig neteja general de conciencia.

— Pero confessi que aixó no es estar al mon ...

— A casa, quinze días há que no amanim las monjetas, á truco de cremar una llantia á Sant Músiu Arbán que crech qu' es advocat d' aixó de las bombas...

— Vostés ho enten... De totas maneres, mossen Trabeta diu que pel present no hi ha perill... ¡Es un sant varó! com mes alarmada 'm veu mes fa lo possible per tranquilisarme...

— ¡Ay! ¡Ditxosa de vosté qu' en moments tan crítichs té encare qui la consola...!

Entre estratégichs.. ab taparabos.

— ¿Diu que 'ls yankees tenen canons que allargan set horas y mitja?

— Sí, senyor, sí; l' altre día ab un d' ells van disparar un tiro al ayre y la bala va tardar quinze horas á tocá á terra... set y mitja á pujar y set y mitja á baixar.

— ¡Diantrel aquestas balas deuen ser molt grosses, veritat?

— Si fa ó no fa com el kiosko de Canaletas... A dintre no 'n vulgui mes de sustancias fortas... Alls, cevas, pebre vermell, bitxos... demani... ¡per xo quan explotan fan tan estrago!

— Aixís sí, que 's comprén que guanyin. Y que li sembla ¿vindrán á Barcelona?

— Y sense esperar que ningú 'ls convidi... ¡Hi tenen una alta missió que cumplir!

— ¿Aquí?

— Si senyor, aquí; son els encarregats de fer la reforma... per xó durán los canons...

— ¿Per ferla á canonadas?

— A canonadas: lo fí justifica 'ls medis. ¡Si ells no la fan, no la farà l' Alcalde.

— Vaja que aixó del istiu, tenint tot lo convenient, no 's passa tan malament com la gent diu.

Entre gent d' ordre... al restaurant

— La pau s' imposa. Espanya es lo país dels viceversas. Tota persona de criteri per ferse fé un calsat va á trobar al sabater, per ferse un traje al sastre... y nosaltres, tenint á la ma al *non plus ultra* dels pacificadors... ni pensém en que tal home existeixi...

— ¡Ja té rahó ... (al mosso): Porti mes llagosta...

— ¡Pobre Martínez Campos!... ¡Oh poble ingrati! Quan penso que sense la seva intervenció la primera insurrecció encare duraría... que tindriam los carlins á la montanya... y 'ls moros á Melilla... Y ell... ab aquell tacto ... ab aquella diplomacia... que ho va resoldre tot... vaja, convenim en que som uns desagrahits... Si avuy en Campos fos á Barcelo-

HIDROTERAPIA AGRÍCOLA

Sistema Kneipp.

na... otro gallo nos cantara.
Un home tan enraonat...
tan sagàs... tan viu... ¡no 'ns
en estolviaria poch de desas-
trés!... Jo no sé com ne poden
prescindir. Avuy per avuy en
Campos es l'úlich espanyol
que coneix lo moment oportú
d'untá las rodas del carro de
la guerra... quan aquest no
marxa bé...—

—Escolti... y si l'enviavam
á buscar?

—Fugi home... ¡qui sab
'hont para!

—Prou que se sab; en un
establiment prenent las ay-
guas...

—¿De veras?

—Ahir vaig llegirho al *Im-
parcial*.

—¡Ah! aixís ja es una altra
cosa... aixís ja estich més tran-
quil... Quan lo príncep de la
milicia s'ho pren tant á la fres-
ca, senyal que no hi ha pe-
rill... ¿no li sembla?

—Eli si que pot dir com
aquell... *Si aixó es guerra...*

—*En un terrat de la Barce-
loneta*

—Que li sembla senyor Llo-
rito... ¿vindrán ó no vindrán?

—No vindrán... que ja ven-
nen... Ja veurá, pugí aquí
dalt...

—Ay ay... ¿que vol dir que
ja s'veuhen?

—Ab una bona ullera com
la meva, si senyor. Miri, veu?
aquest que va al davant es en
Matajuseps... lo que li va al
darrera en *Dóba*... l' tercer el
Broquil y l' altre... l' *Enre-
don*...

—¡Caramba!... que bé 'ls
coneix...

—Que no sab que son cons-
truïts al Astillero de la Bar-
celoneta? ¿Que no ho recorda
que l' istiu passat cada tarde
m' arribava á veure com els
acorassavan? ¿Que no té pre-
sent qui se 'n va cuidar?

—¿Ay ay... qui?

—En Canut, aquell llaurer
que parla ab el nas y té aquell
escut á la porta com á *proveedor* de...

—Ah ja...

—¡Uy quin trapellat... no 'n va aprofitar pocas de
fiambreras de desetxo... y aixó que las hi van pagar
á pes d' or...

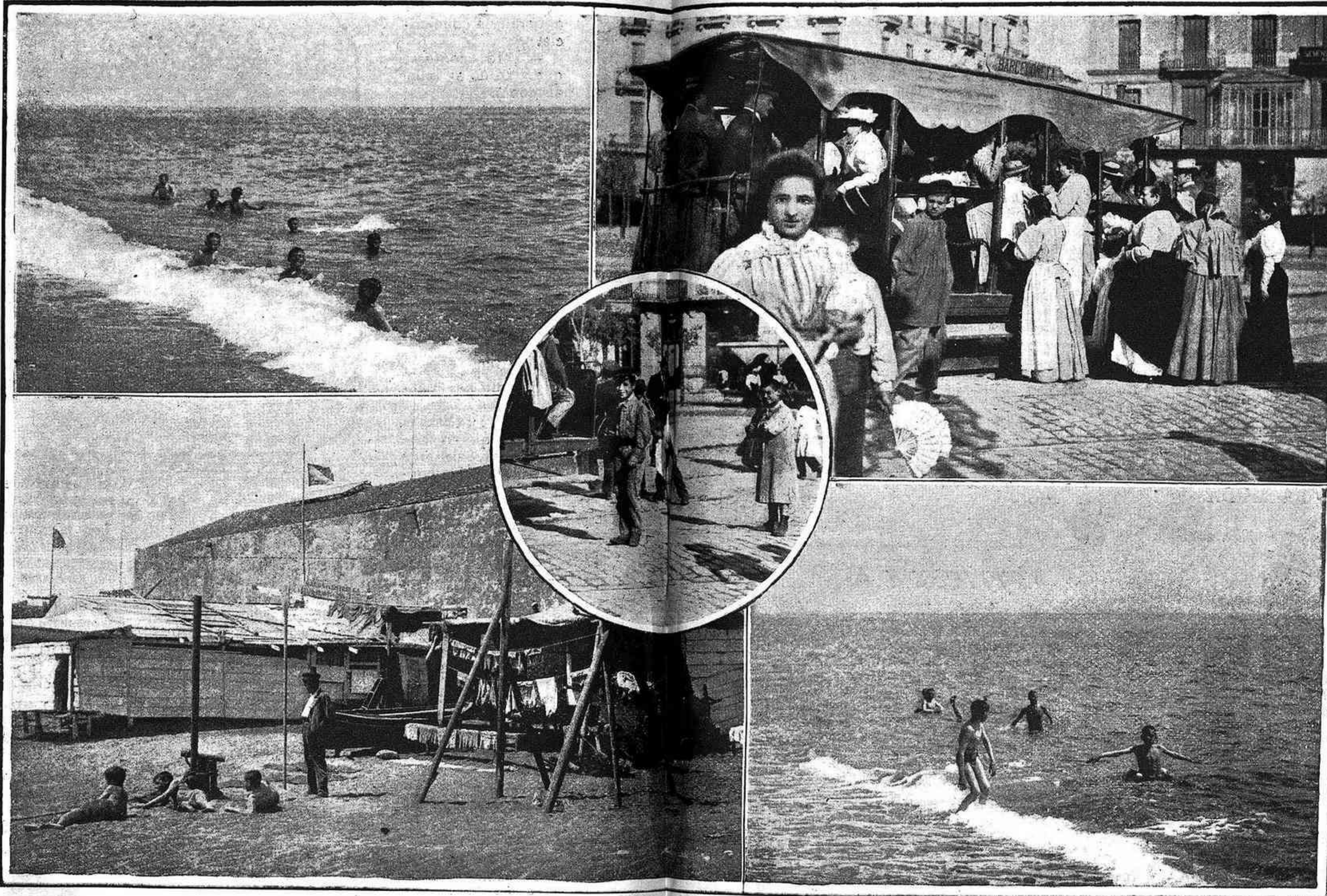
—*Entre botiguers, prenent la fresca*

—¿Vol dir que 'ns en escaparem?

—Lo qui no se 'n escaparà será l' calaix de casa,
que ja fa mes de dos mescs que no fem pels gas-
tos... ¡aquest es lo verdader bombardeig!

JOSEPH ROSSELLÓ

LO DEL DIA

Quadrets de la estació

A UNA NEGRA

—Mereixes, tú, per ser negra
mes deficient acullida
que una blanca, que per serho
sembla ha d'esser molt més fina,
més amable, més airosa,
de figura més artística?
Si siguesses europea
sent com ets, senti ho podrias,
per esser excepció rara
de las donas d' aquest clima;
pero aixó no ho has de temer,
perque sent dels trópichs filla

tens més gracias, més belless
que essentne blanca vindrias.
¿Ets negra? ¡Si com més negra
la nit trobém més bonida,
perque més hi resplandeixen
los astres que en ella brillan,
y tú 'n tens dos en ta cara
com dos estrellas del día!
¿Que una blanca te sedosa
cabellera? Donchs s' amohina
per cresparla; y en tú sempre
es propi ja així tenirla.
Quantas de las nostras donas
malgastan perfumeria
per tenir llustrós lo cutis,
y aixó, tú, no ho necessitas,
perque, del front á las plantas

dels peus, ta pell es brunyida
com una escultura en negre
llhent pedra alabastrina.
No es ton nas de forma grega
que serietat simbolisa;
lo tens com lo tenen totas
las donas que l' pler excita
al saborejar las glorias
del amor, com si la brisa
aspiressen, impregnada
de olors que causan delicia.
¡Ta boca! Ta boca es tota
de conformació laseiva,
puig tos llabis a propósit
son per los besos que fiblan
y ab un tan sols deixan l' ánima
ubriacada de caricias.
Tota ets foch, perque l' foch portas
d' aquella terra hermosissima
que te vegetació espléndida
de flayres que narcotisan;
aucells de daurat plumatje,
fruyts de dolsor exquisida
y un sol qu' en raigs d' or desfentse
en lo fons dels cors se filtra.
Més que tú pot dirse hermosa
qualsevol de las que 't miran
ab repugnancia y despreci,
y superbiotas caminan
disfressant ab colors falsos
l' anémia que las mustiga
y presentantse á tothora
al mon ab formas postissas?
Si tots los homes pensessin
com penso jo, no serias
cap excepció de las rassas
que sobre la terra viuhén;
puig en tú miro la imatge
que la ciencia dignifica
y fa hermosa y veneranda
la llibertat que 'ns sublima.
Al trobarte entre nosaltres
com nus que al mon nou 'ns lliga,
comprehch la grandiosa empresa
que Colón realisá un día
juntant Europa y América
en una sola familia;
y de Lincoln aplaudeixo
l' abnegació que m' admira
d' haver romput las cadenas
de la esclavitut malehida
perque igual que ho som nosaltres
la teva rassa fos lliure,
y noble y considerada
y de tot respecte digna,
que encare que sias negra,
també de la Terra ets filla
y gosas ab las bellasas
y ploras ab las desditxas;
que al igual que tots tens ánima
y l' ánima, qu' es la vida,
ni las formas la enlletjeixen,
ni 'ls colors la fan distinta.

SIMÓN ALSINA Y CLOS.

—¡Teatros!... ¿Qui es que s' atreveix á parlarne avuy
día?...

La mitat de la gent á fora, l' termómetro á no sé quantas
dotzenas de graus, 'ls diners agotantse per moments, las
noticias de la pau y de la guerra absorvent la poca aten-
ció dels qu' encara 'n tenen á alguna cosa... ¿com volen
que als teatros hi vaja ningú?

Y si no hi va ningú ¿cóm es possible que funcionin?
Y si no funcionan ¿qué n' ha de dir el pobre revistero, obligat á retratar la realitat y á transportar al paper las sensacions que 'l natural li dona?

Despres, las obras del ditxós tranvia!... ¿Que 's pensan que n' entreté poca aixó de gent, en concepte de públich?

Ho dich de serio. Aixís com en temps de la famosa Exposició Universal *riusytaulética* 'ls empresaris de teatros varen reunir-se pera protestar contra 'ls perjudicis que las festas nocturnas del Parch els ocasionavan, no m' explico com avuy día no reclaman contra la grave lessió que als seus interessos causan las obras del tranvia del inglés, elevadas, per efecte de las circunstancias, á la categoría d' *espectacle*.

Tenint al ayre libre aquesta distracció completament gratuita ¿qui volen que vaji al teatro?

En més de dos y en més de quatre casas s' haurá entaulat aquest diálech, després de sopar:

ELL.—¿Sortím, noya?

ELLA.—¿Ahont anirém? ¿A comedia?

—¡Ca! A veure una mica aixó de las obras del tranvia.

—¿Tant distret es?

—Distret... y barato.—

Y, tal dit, tal fet: surten de casa, s' arriban al lloch ahont las brigadas treballan, y, lo qu' ella diu ab hermosa ingenuitat:

—¡Si qu' es bonich! Aquest moviment, la forsa d' aquests aparatos iluminadors, els apuros del tranvias que passen... ¡No hi falta res més que una mica de música!—

Ara, pòsinse las mans al pit y contestin ab tota franquesa. Després d' aixó ¿qui fa revista de teatros?

* *

CONSECUENCIAS DE LA MODA

—Senyoret: ¿ja ho sab que no s' ha posat las botinas?

Afortunadament, n' ha algún qu' encara funciona y 'ns facilita, al menos, per aquesta senmana, medis pera con-juminar una revisteta abrasant dos estrenos.

L' un perteneix al Tivoli: l' altre al Nou Retiro.
Comensém pel comensament.

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

La nova pantomima *Un duelo entre dos damas*, no es cap maravella d' inventiva ni de decorat, pero entreté, enclou escenas plenas de moviment y de alegría, y 'l día del estreno fou acullida ab aplauso.

En los tres quadros de que 's compón, hi pren part tota la companyia. Hi surt un carruatje, una bicicleta, un desafío, una escena de *can-can*, un judici oral, tot lo que una pantomima requereix perque resulti interessant y agradable.

Un duelo entre dos damas ompla dignament la tercera part del programa del *Circo* y 's repetirá algunas nits.

NOU RETIRO

S' han confirmat las nostras presuncions. *Uno por otro*, lletra de Rafel del Castillo, música del mestre Costa y Nogueras, es una sarsueleta en un acte, mil vegadas més acceptable que la majoria de las que corran per aquí, avaloradas ab el sello de la Cort.

Lo llibre es ategre, sense caure en la xocarrería, y acusa en son autor una má práctica y coneixedora de la escena. La música acredita una vegada més la inspiració del Sr. Costa y Nogueras y 'ns demostra que per sentir notas vibrants y enjogassadas no es precis recorre als mestres de Madrid.

Donant á cada hú lo que 's mereix, s' ha de confessar que l' execució de *Uno por otro* fou iumillorable, exceptuant la part de *Marqués*, encarregada á un actor que 's presenta massa encarcarat y melodramátich.

¿Se farà molt *Uno por otro*?

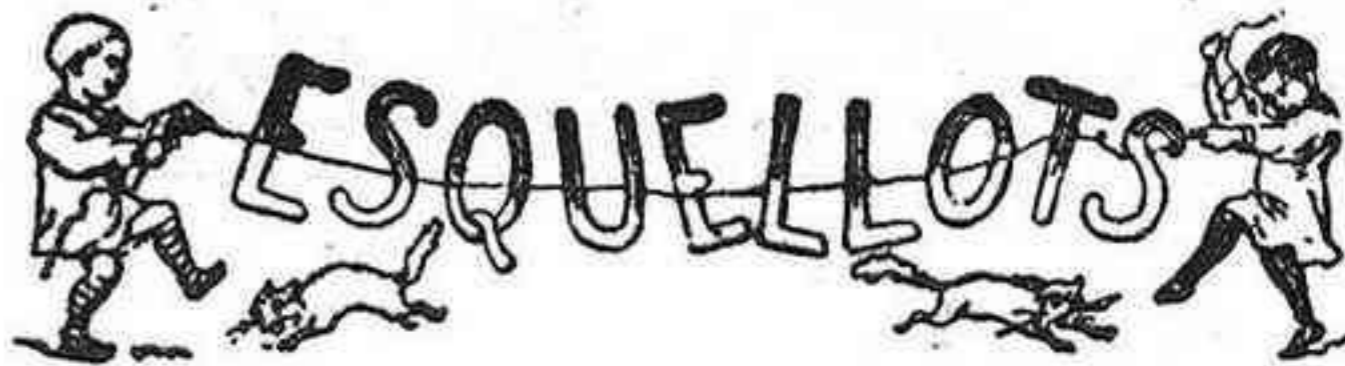
Creyém que sí.

N. N. N.

ÍNTIMA

Que fassi uns versos, nena, en lo teu vano
joyosa m' has pregat,
y jo molt satisfet, lo teu encárrech
vaig á curplí al instant
mes si d' inspiració faltats els trovas
á mí no 'm culpis pas
perque al improvisar davant d' un ángel
l' inspiració se 'n va.
Si en lloch del vano un día 'm presentessis
ton llabi angelical
¡no foren versos, no, lo que 't faria
vivament inspirat!

J. STARAMSA.

Es molt edificant la carta que ha publicat el poeta D. Manuel del Palacio en l' *Heraldo* de Madrid, donant compte de la seva jubilació.

Per delegació del subsecretari d' Estat va presidir unas oposicions á varias plassas de agregats diplomátichs. Hi havia la mar de recomendacions á favor, naturalment, de fills y parents de personatjes d' upa, 'ls mes dels quals van demostrar en los exercicis la seva supina insuficiencia: en cambi alguns altres que casi no tenian roba per vestir-se 's van lluhir molt, y naturalment, van ser elegits.

D. Manuel del Palacio no va fer mes que sancionar lo dictámen dels seus companys de tribunal, olvidantse, conforme va ferli entendre mes tart lo Sr. Duch de Almodóvar del Río «que en un tribu-

AL CAFÉ

LO PAPÀ:—'Ls yankis avansan en la forma que 'ls convé...
LA PUBILLETA (*en veu baixa, al seu promés:*)—Tú també.

seu, llavors, que se 'l passeji baix *quart-hu-girat* pel mon.

.....
Cosa *tersa-sexta* als últims del tarat sigle dinou!....

AGULETA.

II

Tersa-quatre Quart-tres-quarta la hu-quart de la Total:
Després de tanta varola *hu-dos* no hi te cap senyal.

JOAN B. MIRÓ.

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

—¿No veus *Dos-cinch* lo que passa allà en la vila del Os, Barcelona, Gracia, Sans...
Camp del Arpa y altres llochs?
—Prou qu' ho veig, amichs del ànima; mes... qué vols que 't diga jo?...
¡Ojalá avuy fos lo dia de rebombori y soroll, sempre y quant fos pel *pagano* de profit y sanitós!...
¡Ojalá que 'l pobre poble pogués cridar sens cap por y *segona-inversa* tota la forsa dels seus pulmons:
¡¡Abaix qui *cinch prima* exemple, qui fa *prima*, la gent *tot*!!
¡¡Abaix la *tercera-quarta tres-quart-cinch-sis* del Tresor... paràsits y sangoneras de nostra pobra nació!...
¡¡Fora 'l *hu-dos-tres-quart-cinch* sense consideració!!...
¡Que se 'n fassa una *segona-terça-quart* per homes bons!... y als dolents fer de manera d' envials, sens excepció, á l' isla *Hu-quart*, verbigracia; desterrats per *mal-factors*.
Y quan hi hagi un home honrat que administri bé, en honor

MUDANSA

—*Tot!* Per mi aixó son romansos *total!* No m' ho creuré pas. Tant me *total* si t' ho vols creure com no; pero es el cas que *tot* deu fer quinze días li varen dar *tot total*; y son doble *tot* m' ha dit que *tot* vol de un modo gran y que *tot tot* se prepara pues 's *tot* de casar demá.

JOANET V.

TRENCA-CLOSCAS

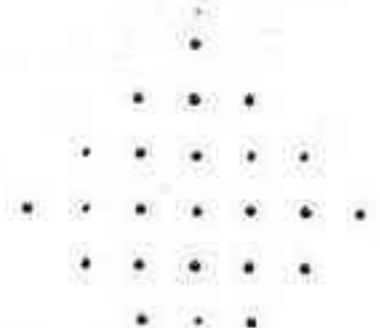
ANA BATLLE NAVÁS

REUS

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo títol de una pessa catalana molt aplaudida.

H. HERNANDEZ Y GONZÁLEZ.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal; consonant.—Sego-

na: part del globo.—Tercera carrer de Barcelona.—Quarta: població catalana.—Quinta: nom de fonts.—Sexta: lo necessari per dormir.—Séptima: consonant.

SISKET FARRÉ.

INTRINGULIS

Buscar lo nom de un torero de sis lletres y que anantli trayent una lletra del davant donga 'ls següents resultats: Primer: un actor.—Segón: una bestia.—Tercer: nom de dona.—Quart repetit: un motiu que 's dona á una cosa diminuta.—Quint: vocal.

NOY PEP.

GEROGLIFICH

X

J	A	R
---	---	---

I I

K E

NOY DEL XOTIS.

QUENTO

A casa 'l sombreroer:

—Home—pregunta un parroquiá:—¿Cóm se portarán els sombreroes aquest istiu?

Lo sombreroer respón:

—Com vol que 's portin.... Ficats al cap... ey! mentres no fassi massa calor.

FILOSOFANT

—Aquests qu' envían bestiar al extranjer; ¡vés si no podrían enviarhi las moscas!

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

CONCURS ARTÍSTICH

L' Editor de **La Esquilla de la Torratxa**, desitjant, dintre de sa modesta esfera, proporcionar als *artistas catalans* en particular y en general als *espanyols*, ocasió de lluhir una vegada mes lo seu talent, els invita á presentar un projecte de **CUBERTAS** pera l' *Almanach de la Esquilla pera 1899*, y al efecte obra un *Concurs* en conformitat ab las següents

CONDICIONS

1.ª—Las cubertas se compondrán de dos dibuixos, un pera la primera página, que ha de contenir lo títul del *Almanach* y demés indicacions de costum, y un altre pera l' última.

2.ª—Los projectes deurán venir ajustats á las dimensions de ditas páginas, cada una de las quals té 14×21 centímetros.

3.ª—Los autors tindrán en compte qu' en la execució de las cubertas sols s' hi poden emplear, com á máximum, sis colors, que 's tirarán en litografia ó tipografia ó pel procediment que al Editor li convingui.

4.ª—Los projectes se remeterán á la Redacció de **La Esquilla**, Rambla del Mitj, 20, per tot el día 15 de Setembre de 1898, acompanyats d' un plech tancat contenint lo nom del autor y senyalat ab lo mateix lema que portin els dibuixos.

5.ª—Al fer entrega del plech, l' Administració de **La Esquilla** donará d' ell un recibo, que servirá á son temps pera recullir el premi ó 'l projecte no premiat.

6.ª—La publicació del fallo será la sortida á llum del *Almanach de la Esquilla pera 1899*.

7.ª—La designació del projecte favorescut la farà lliurement l' infrascrit, qui podrá introduhir en ell las modificacions que consideri útils, com també podrá reproduhirlo en la forma que cregui convenient.

8.ª—No s' admeterán pseudónims ni inicials, y á fi de donar als artistas una garantia de la lealtat del concurs, quedan excluhits de concórreri los habituals dibuixants de **La Esquilla** Srs. M. Moliné, J. Lluís Pellicer, R. Miró, F. Gómez Soler, Mariano Foix, J. Blanco Coris y V. Buil.

9.ª—L' Editor de **La Esquilla** 's reserva 'l dret de exposar al públich los projectes presentats, durant los vuyt días següents á la publicació del fallo.

10.ª—Los projectes no premiats que no siguin recullits dintre del mes següent á l' aparició del *Almanach de la Esquilla*, 's considerarán abandonats.

11.ª—Los drets dels autors favorescuts que no hajan recullit el premi, caducan també al expirar el mateix plasso.

Ab aquestas condicions, l' Editor ofereix un premi de **250 pessetas**, que l' autor de las cubertas escullidas podrá cobrar á la publicació del fallo.

Al mateix temps, ofereix **100 pessetas** al projecte que, no havent sigut premiat, sigui susceptible de ser convertit en *Cartell* anunciador del *Almanach*.

En cas de que pera 'l millor efecte de las Cubertas l' Editor elegeixi la primera página d' un autor y la última d' un altre, el premi ofert se repartirá entre 'ls dos, otorgantse 150 pessetas al autor del dibuix destinat á la primera plana y las 100 restants al del destinat á la última.

L' infrascrit, esperant que 'ls artistas invitats tindrán en compte més que la quantía del premi ofert la noble intenció que 'l guía al cridarlos á aquest concurs, els desitja acert y bona voluntat.

ANTONI LÓPEZ.

Barcelona 15 Juliol de 1898.

NOTA.—Hem enviat aquest cartell á tots los artistas espanyols qual direcció coneixém. Los que, per ignorar son domicili, no l' hajan rebut, poden considerarse desde ara com invitats.

 Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

COLECCION DIAMANTE

Obras escogidas de los más notables escritores Nacionales y Extranjeros, con elegantes cubiertas en colores, distintas para cada volumen.

Acaba de salir el tomo 60

QUE LLEVA POR TÍTULO

CUENTECILLOS AL AIRE

por el notable escritor

JOSÉ ZAHONERO

Un tomo de 200 páginas en 16.º

DOS REALES

L' OBRA DEL DIA

LA SENYORA DE TOTTHOM

HUMORADA EN VERS DEL POPULAR ESCRIPTOR FESTIU

C. GUMÁ ab dibuixos de **M. MOLINÉ.**

Se ven per tot arreu a **DOS RALETS**

LA MUJER
ESPAÑOLA Y AMERICANA

POR

E. Rodriguez Solis

Un tomo 8.º Ptas. 3.

EL GENIO Y EL ARTE

por **Sebastián J. Carner**

PRÓLOGO DE

F. MIQUEL Y BADÍA

Un tomo 8.º Ptas. 1'50.

Mlle. de Scudéry

POR **HOFFMANN**

Un tomo en 16.º Ptas. 2'50.

AFRODITA

POR **PIERRE LOUYS**

Un elegantísimo tomo en 8.º Ptas. 4

TARJETAS POSTALES

Con vistas de edificios, paseos y sitios pintorescos.

10 céntimos una.

Colección de 20, Ptas. 1'50

La próxima semana reaparecerá el

ALBUM HUMORÍSTICO

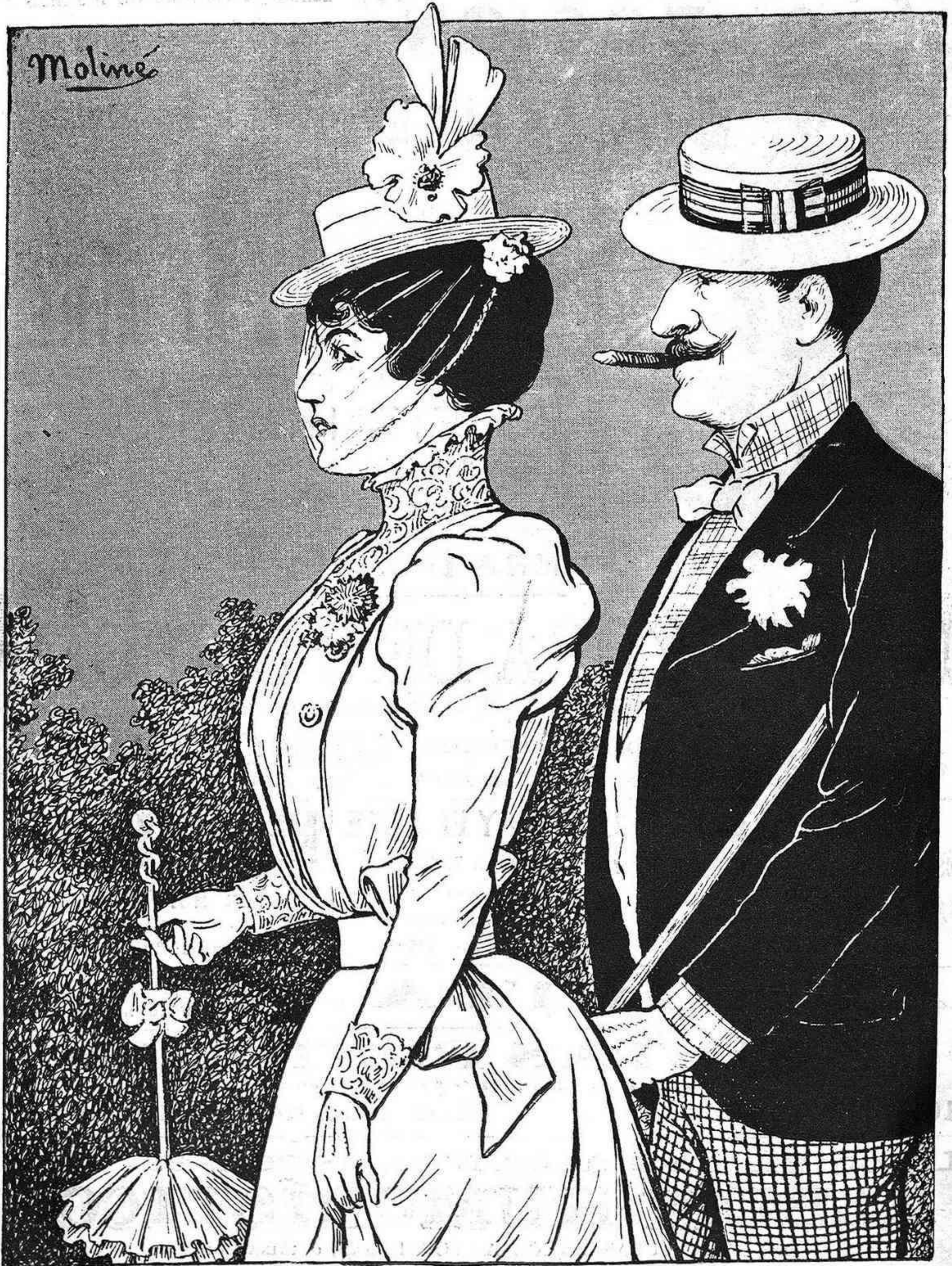
DE CARICATURAS Y ESCENAS POPULARES, ORIGINAL DE

JOSÉ LLOVERA

Publicado por el malogrado artista en 1865, bajo el pseudónimo de «**PETREQUIN**».

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

AMORS D' ISTIU

—Estich per ferme yanki, declarar-la colonia... y anexionármela.